

Unge skal ud af den onde cirkel

Der er brug for et kulturskifte i vejledningen af de unge. Der er nok en tendens til at lægge for stor vægt på det boglige og for lille vægt på de områder, hvor de unge har større chance for at få succes.

Tegning: Rasmus S. Høyer

UNGDOMSUDDANNELSER

LARS LØKKE RASMUSSEN, STATSMINISTER | ELLEN TRANE NØRBY, UNDERVISNINGSMINISTER

I Danmark har vi gode uddannelser, der står åbne for alle, som har evnerne, uanset hvilken familie eller baggrund de kommer fra. Et godt og gratis uddannelsessystem gør Danmark til mulighedernes land – for dem, der formår at bruge mulighederne. Det er heldigvis de fleste.

Men der er også en gruppe af unge, der hænger på kanten af uddannelsessystemet.

Mon ikke vi alle sammen kender dem? Drengen, der stadig kæmper med at læse i syvende klasse. Pigen, der ikke kan koncentrere sig om det faglige. Den unge, der oplever nederlag på nederlag gennem skoleårene.

Unge, som ingen forventer noget af. Og som heller ikke – og det er det mest alvorlige – forventer noget af sig selv.

Men uden en god skolegang står man svagere på arbejdsmarkedet, og så er det vanskeligere at skabe gode og trygge rammer for sig selv og sine nærmeste.

Regeringen vil gøre mere for de unge, som aldrig rigtig får greb om skolen og dermed risikerer også at miste grebet om livet. Det er et vigtigt tema og et særligt indsatsområde for regeringen i 2016.

Og det bliver en vigtig del af arbejdet i den ekspertgruppe om bedre veje til ungdomsuddannelse, som vi nedsætter i dag. Ekspertgruppen skal komme med anbefalinger til, hvordan flere unge kan få en ungdomsuddannelse, dvs. en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse, og hvordan flere unge kan få en bedre og mere direkte vej til den uddannelse, der matcher deres kompetencer, og som vil føre dem til videre uddannelse eller job.

I dag er situationen den, at hver femte elev, der går ud af folkeskolen, ikke vil have en ungdomsuddannelse efter syv år. For drengenes vedkommende er det næsten hver fjerde.

Problemet kan løses – og det skal løses – men det begynder med, at vi erkender, at det er der.

De senere år er der kommet en stigende opmærksomhed om, at for mange drenge er i klemme. Men vi skal passe på med at gøre det til udelukkende et drengeproblem. Der er bestemt også piger, som har svært ved at klare skolen.

En del af problemet er, at alt for mange falder fra den uddannelse, de er startet på. På erhvervsuddannelserne er det omkring halvdelen. For nogle unge tegner der sig et mønster, hvor de går et par måneder på den ene uddannelse og et par måneder på den anden uden at gøre noget færdigt.

En del går så på produktionsskole eller lignende tilbud for at blive bedre forberedt – men mange har et begrænset udbytte. Det til trods for, at vi hvert år bruger 3,5 mia. kr. på forberedende tilbud.

Og til trods for, at det *kan* lade sig gøre at vende nederlag til succes. Det kan lade sig gøre at bryde en ond cirkel og give de unge selvtilid og muligheder. Det gør det endnu mere nedslående, at mange ikke får den chance.

Initiativer som Lær for Livet, læsecampen Plan T i Odense, Drengesakademiet og andre forløb viser, at elever kan rykke sig flere skoleår på få uger. Forskning bekræfter, at målrettede forløb for mindre grupper af elever er noget af det mest effektive for de unge, der har faglige udfordringer. Mange kommuner tilbyder allerede den slags turboforløb, men langt flere kunne med fordel gøre det.

Alle de gode eksempler kan ekspertgruppen lade sig inspirere af og tage videre.

Som en optakt til arbejdet havde vi mandag inviteret en kreds af indsigtsfulde folk til møde på Marienborg for at drøfte netop det spørgsmål: Hvordan hjælper vi de mange unge, der i dag tumler skævt ind i voksenlivet?

Her fik vi en nyttig samtale med lærere, skoleledere, forskere, ildsjæle og andre, der kender de unge og deres problemer.

Mødet gav god inspiration til det arbejde, vi nu går i gang med. Mange af deltagerne på Marienborg fremhævede, hvor vigtigt det er at møde de unge i øjenhøjde, så de bliver taget alvorligt på deres egne præmisser, og at samarbejdet mellem ungdomsuddannelser, folkeskole og virksomheder skal være bedre, så de unge ikke bliver kastebalde mellem forskellige systemer.

Der er brug for et kulturskifte i vejledningen af de unge. Der er nok en tendens til at lægge for stor vægt på det boglige, hvor denne gruppe af unge jo ofte har problemer, og for lille vægt på de områder, hvor de unge har større chance for at få succes.

Med afsæt i Marienborg-mødet vil vi bede ekspertgruppen arbejde videre med at finde bedre veje til, at flere unge efter folkeskolen får den ungdomsuddannelse, der matcher deres kompetencer, og som vil føre dem til videre uddannelse eller job.

Ekspertgruppen skal komme med anbefalinger inden for tre temaer:

1. Ansvar for unge og bedre samarbejde.

Flere steder i landet er der et godt samarbejde mellem skolerne og kommunen om at sikre, at hver enkelt ung får den rette ungdomsuddannelse. Men der er plads til forbedringer. Vi skal blandt andet have belyst, hvordan vi sikrer en klar ansvars- og rollefordeling for at hjælpe de unge, og hvordan samarbejdet kan blive bedre.

2. Bedre vej fra folkeskole til ungdomsuddannelse.

Der findes mange forberedende tilbud. Kan tilbuddene indrettes, så de i højere grad passer til de unges behov? Hvordan kan vi få de forskellige tilbud til at hænge bedre sammen?

3. Bedre kvalitet i de forberedende tilbud, så de unge får den hjælp, de skal have.

Det drejer sig blandt andet om, hvordan det faglige indhold af tilbuddene kan styrkes og strømlines til de unges faglige og sociale behov, hvordan der kan sikres øget faglig udvikling og trivsel for den enkelte og hvordan vi skal understøtte elevernes indlæring.

Vi er overbeviste om, at de unge på kanten udgør et alvorligt problem, som vi er nødt til at løse. Selvfølgelig først og fremmest af hensyn til de unge og deres muligheder for at få et godt liv, hvor de har et arbejde og kan forsørge sig selv. Men også af hensyn til harmonien og ordentligheden i vores samfund. Vi kan ikke være bekendt at svigte en stor del af Danmarks ungdom og dømme den ude.

Der har været meget fokus på, at alle skal være dygtigere og løbe hurtigere. Men vi må ikke blive så stålsatte på at nå først i mål, at vi glemmer dem, der stadig står tilbage ved start.